

Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2
м. Копичинці

Линуть з вирію птахи

(сценарій зустрічі з птахами)

Учитель-методист
початкових класів
Г. З. Боднарчук

МЕТА. Розвивати спостережливість, допитливість. Виховувати в учнів любов до природи, зокрема до птахів; дбайливе ставлення до них. Розширити кругозір учнів, збагатити їх словниковий запас.

Зал прибраний у весняну атрибутику: зелені дерева, кущі, квіти; чучела місцевих птахів: качки, лелеки, дятла; шпаківні, виготовлені руками дітей.

Учні одягнуті у святкові костюми та костюми деяких птахів: Дятла, Грака, Ластівки, Мухоловки, Зозулі, Горобця., Соби, Солов'я; Дівчинка-Весна, Хлопчик-Березень.

Звучить приємна музика.

Спів української народної пісні « А вже красне сонечко»

1. Учень По нашому лісі старому
Гуляє лункий перегук.
Хтось вранці прокинувся в ньому
І дріб вибиває: тук-тук.
Це дятлик – мій давній знайомий,
Я знову зустрівся із ним.
Стою поблизу його дому
Під дубом товстим, дуплявим.
Сніг тане, вмиває дерева,
І дятлик напився з кори.
Його тюбетейка рожева
Над мохом мелькає, горить.
Ступнув я... Щось тріснуло сухо...
Я дятла лякати не хотів,
А він, товстодзьобий, щодуху
Зі стовбура скік – полетів.
Він пурхнув до ближнього клена,
Хвостом обіперся об сук.
І, дивлячись, косо на мене,
Почав вибивати: тук-тук!

(Дятел вистукує молоточком телеграм, написану у вигляді плаката:

- Вес-на у-же не за го-ра-ми...
Тук-тук...зу-стрі-чай-те її!
Від дятла пішла телеграма
В байраки, бори і гаї.

(В. Кочевський « Дятлик»)

Спів української народної пісні « Ой минула вже зима»

2. Дівчинка-Весна
Ось іде весна ланами,
Перелогами, лісами.
Де не ступить – з-під землі
Лізуть паростки малі.
Як опустить вниз правицю –

Зеленіє скрізь травиця.
Як лівицю підведе –
Всюди листя молоде.
На берізку гляне зблизька –
У сережках вся берізка.
До верби підійде – ба –
В білих кошиках верба.
А як здіме руку вгору
До небесного простору –
З кожним помахом руки
Линуть з вирію пташки.
Розквітають в луках квіти,
Зеленіють в лісі віти.

3. Учениця читає віри, а Хлопчик – Березень виконує поставлені нею завдання і також розказує свої слова

Іде Березень, радіє,
Що небо синіє.
Та в кожний дім заглядає,
Людей викликає!

- Гей, виходьте людей стрічать!
Лебедоньки летять, ячать.
Поспішають кулики,
Гуси, чайки і шпаки.
Летять вони додомоньку,
В рідную сторононьку.
Кому сіна, як годиться,
Киньте на горбочку.
Кому хату-дощаницю
Повісьте в садочку.
Подякує миле птаство
Вам за добре серце.
Та й зів'є собі любенько
Затеpla кубельце.

4. Учениця Скоріш, люба весно, до нас прибувай,
Щоб знову озвавсь соловейками гай,
Щоб знов зеленіли колосні лани.
Від сонечка сил набирались вони.
Щоб жовті кульбабки цвіли у садках,
А ми всі, - дівчатка, - були у вінках!
(М. Познанська « Скоріш, люба весно»)

Спів дівчатками веснянки « Вийди, вийди, сонечко»

5. Учень Як тільки нас весна-красна почула,
Із півдня вітром-леготом війнула.

Прилинув березень о тій порі
Озвалися журавлики вгорі,
У весняному небі голубому.
- Ми з вирію вертаємось додому,
Стрічайте нас . Курли, курли, курли!

6. *Ведучий* Перший весняний місяць – найкраща пора для всього живого. Пробуджується природа, а ми з нетерпінням чекаємо наших друзів, пернатих мандрівників. На 9-й день березня відбувається масовий приліт птахів. Тому-то кажуть, що на Обретення птиця повертається до гнізда, а хлібороб - до плуга. Це Святий Іван чудом своєї голови повертає птахів назад додому.

7. *Ведучий* Першим прилітає жайворонок – справжній благовісник весни в Україні. Він з'являється у наших краях ще тоді, як сніг лежить на горбиках і долинах.

8. <i>Учениця</i>	Жайвір у небо Високо літає. Жайвір найперший Весну стрічає.	В нього високий Дзвінкий голосочок, Ніби-то срібний Б'є молоточок.
-------------------	--	---

Спів української народної пісні «Щебетала пташечка»

9. *Ведучий* Потім прилітають веселі граки і відразу приступають до побудови своїх гнізд.

10. *Учень*

Чорним снігом обліпили Вранці осокір граки! Каркання збудило схили Біля славної ріки. Та які ж ви галасливі! – З того осокір завмер... Не гніздо зросло, а диво На три поверхи тепер!
--

(Ющенко «Граки прилетіли»)

11. *Ведучий* Вслід за граками летять з вирію дикі гуси, крякви, чирки, крохалі та чубатий гоголь.

12. <i>Учениця</i>	Прилетіли гусоньки рано, А земля – Ще у біле убрана.	Прилетіли гуси додому, Принесли з моря Краплю солону.
--------------------	--	---

13. *Ведучий* Ранньою весною, на Юзефа, 19 березня, повертаються з вирію лелеки.

14. *Два учні*

Ми летимо ключем в блакитному просторі В степах зелені рідні із-за моря, Дзвінкую пісню ми співаємо в блакиті, Промінням сонячним прозорим оповиті. Вже рідні поля убралися квітками, Весна сама летить у небі чистім з нами І посилає скрізь цілунки чарівні... Привіт же вам, степах ви дорогії!

(М. Рильський «Журлива пісня»)

15. Учениця Журавлики-журавлі,
Де літали ви, малі,
Де бували?
Розкажіть, журавлі,
Як на дальній землі
Зимували?
- Ми у теплій краї,
У казковій гаї
Мандрували.
- Ми в казкових гаях
Все по рідних краях
Сумували.

16. Ведучий За лелеками, журавлями повертаються ластівки.

Виконання пісні про ластівку

17. Учень та Ластівка - Гей, звідкіль ти прилетіла,
Ластівочко мила?

- Прилетіла я здалека,
Де й зимою спека.
Я питала в чужині,
Чемні діти там чи ні?

- Розкажи нам, що ти чула,
Чи що чула та й забула?

- Говорили мені люди,
Що там дітки чемні всюди!

18. Ведучий За ластівками прилітають стрижі та шпаки.

19. Учні

Яре сонце з високості
Золотий нам шле привіт.
Набухають перші брости,
Розтає останній лід.

Ще стоять без листя липи
При дорозі та в гаях;
І зими безсилі схили
Затишають по ярах.

Прилетять ось-ось із півдня
Зграї голосних шпаків;
Жде й моя нова шпаківня
Віртуозів-співаків.

Непомітно ті артисти
Скрізь заграють весело.
Ті концерти голосисті
Буде слухать все село.

Крізь віконце сонце сяє,
Сіє промені з руки –
Серце радість огортає:
Повертаються шпаки.

(Вігазь-Хрощанський « Ждемо шпаків»)

20. Ведучий

Вслід за цими пташками прилітають одуди, зозулі, солов'ї.

21. Учень

Прилетів і одуд,
Строкатий, чубатий.
До старої тополеньки,
До рідної хати.

Та й гуде: Вут! Вут! Вут! Вут!
Гарно тут! Буду тут!

Виконання пісні про одуда

22. Учениця та Соловей

Тихше, тихше. Чий це спів?
Хто затюхкав, засвистів?
То наш любий соловейко прилетів.
І затюхкав: тюх-тюх-тюх – заторохтів.

- День і нічку я співаю, сади розвиваю
І черемху, й горобину, і красу-каліну
Цвітом прикрашаю. Тюх-тюх-тюх.

Спів пісні «Тюхкай, тюхкай, соловейку»

23. Учень

Кує зозуля та кує,
Бо молоток у неї є,
І є ковадлечко своє.
Кує зозуленька літа
Кує – наковує до ста.
Кує зозуленька з весни
Маленьким діткам гарні сни.
Кує з проміння та роси
Маленьким діткам голоси.

24. Ведучий Птахи скрашують життя людини і відіграють у природі досить значну роль.

25. Учні

В лісі сталася біда:
Гусінь листя об'їда –
І на дубі, і на клені,
І на ясені зеленім.
Солов'ї, шпаки, синиці
Вмить злетілись, як годиться,
І давай сурмить тривогу:
- Гей, пташки, на допомогу!

Цілий день точився бій
У гушавині лісній.

Тільки вечір волохатий,
Позіхнувши серед трав,
З лісової вийшов хати –
Всіх пташок порозганяв.

26. Ведучий Так, дійсно, пташки врятовують ліси, поля, сади від комах-шкідників.

Спів пісні на слова Т. Г. Шевченка «Зацвіла в долині»

Дятел: Я – великий строкатий дятел. Мене ще називають лісовим лікарем, майстром-будівельником пташиних пташиних квартир. Я для себе будую щороку нову квартиру, а старі віддаю синичкам, горихвісткам. Я лікую хворі дерева. Отож, за день можу знищити 750-900 короїдів або понад 50 хрушів.

Граки: Ми, граки, як тільки пригріє сонечко, повертаємось до рідного краю. З хліборобами працюємо на полі. Бережемо урожай, нищимо озиму совку, дротяників та інших шкідників. Ми лічить не вміємо, але агрономи підрахували, що кожен з нас знищує 400 дротяників, а за рік – понад 8 тисяч.

Ластівка: А я- ластівка. За літній період з'їдаю до мільйона комарів, мошви, чим і приношу користь людям.

Мухоловка: Я – мухоловка. Хоч і дуже мала, але апетит у мене великий. Я з'їдаю кожен день 200 мух та комарів.

Зозуля: Я – зозуля, корисна птиця. Ви всі боїтесь волохатих гусениць, а я за годину знищую їх до сотні.

Синичка: Я – синичка. Дуже люблю свій рідний край. Ніколи його не покидаю. Ми зимою і літом стоїмо на сторожі садів та парків. Я хоч і маленька, та за день з'їдаю і приношу своїм дітям стільки корму, скільки сама важу.

Горобці: Я – горобець-молодець. Знищую личинки небезпечного шкідника садів – довгоносика. Особливо багато горобців протягом одного дня приносять малим діткам 500 комах, з яких понад 400 шкідники.

Спів пісні про гороця

Сова: Я – сова, хижа птиця, але приношу користь. За літо я поїдаю багато мишей. Одна сова з'їдає за літо 1000 сірих полівок. А одна полівка – 1 кг зерна. Отже, одна сова зберігає за літо 1 тонну хліба.

Соловей: А нас, солов'їв, називають наймузикальнішими птахами. Коли співаємо, залюбки слухають нас усі. Своїми незрівняними піснями чаруємо навіть найжорстокіші серця і зачерствілі душі.

27. Ведучий А ви, друзі, зумієте відгадати загадки про птахів? Спробуйте.

- Які ноги, такий ніс,
По болоту ходить скрізь,
Хату на хаті має,
Жабам рахунок знає. (Лелека)

- Що то за птах, що в чужі гнізда свої яйця кладе?
(Зозуля)

- Сам вечірньої години
Заховався в кущ калини.
Та на дудочку одну
Грає пісню чарівну. (Соловей)

- У садочку понад тином
Я зробив йому хатину.
Він навколо обдивився,
Засміявся й оселився. (Шпак)

- Біла латка, чорна латка по дереву скаче.
(Сорока)

- Б'ється, стука молоток,
Поправляє нам садок. (Дятел)

- Уночі гуляє, а в день спочиває,
Має круглі очі, бачить серед ночі. (Сова)
- Сіренький, моторненький
На соняшник сів,
Надзьобався добре
Й далі полетів. (Горобець)

28. *Ведучий* Молодці, діти, всі ви правильно відгадали загадки. А тепер пограємо у гру-веснянку « *Розлилися води*»

Пташки: Ви, учні повинні не тільки пам'ятати про користь або про шкоду птахів, а й намагатися підсилювати нашу корисну діяльність. Як саме?

Приваблювати птахів на поля, у сади, парки, ліси. Навесні потрібно розвішувати шпаківні, синичники, інші штучні гніздівлі, а також насаджувати кущі – зручні місця для гнізд.

Всі учні: Ми – учні, обіцяємо всім пташкам допомагати, піклуватися про вас. А зараз запрошуємо вас поселитися у наші шпаківні, зроблені нашими руками, Відвідати наші годівнички-їдальні, розміщені на території школи.

Спів пісні « Чом, чом, земле моя»

